ŠTUDIJSKA BIBLIOTEKA
LJUBLJANA

Št. 178 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v petek, 27. julija 1928. - Leto VI. Posamezna številka 30 cent. Letnik LIII

EDINOST

List izhaja vsaki dan izutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, pol leta L 38.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — Posamezne številke 30 st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolone (58 mm): za trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale, poslana, vabila L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—, Oglasi na prvi strani L 2.—

Uredništvo in upravništvo: Trst ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinosti». Podružništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 322. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Po dunajskih manifestacijah za priključitev k Nemčiji

PRAGA, 24. julija 1928.

Sedaj, ko so se nemški pevci začeli vračati z Dunaja domov, je potrebno, da se oceni tudi politični pomen teh pevskih svečanosti. Predvsem je treba omeniti, da so prireditelji delali že od samega začetka na to, da zadobijo svečanosti tudi značaj politične manifestacije za priključitev Avstrije k Nemčiji. V tem so tudi imeli popoln uspeh. Tako spadajo te dunajske prireditve v okvir nove avstrijske zunanje politike, smernice katere je jasno opredelil državni kancelar dr. Seipel v svojem nedavnem govoru o odnošajih Avstrije z državami Malega sporazuma.

Od tedaj ima avstrijska zunanja politika nekako dvojno lice. Na eni strani se dokazuje, kako je avstrijsko gospodarstvo nesigurno in kako bi se moglo zboljšati le tedaj, če pristanejo nasledstvene države na tesno gospodarsko sodelovanje z Avstrijo; na drugi strani pa se zopet vodi očitna politika za priključitev k Nemčiji ter se ne opušča nobena prilika, ne da bi se izkoristila za pospešitev izpolnitve te želje.

Čim so nasledstvene države pokazale voljo Avstriji pomagati, da se izkoplje iz svojega težkega gospodarskega položaja, je avstrijski kancelar to tako rezko odklonil, da se je moglo jasno videti, da je glavno načelo vse avstrijske zunanje politike priključitev k Nemčiji. Zato se je sklepalo iz tega, da je vpitje o slabem gospodarskem položaju le krinka, ki naj zakriva prave namene. Tako se tolmačijo sedaj tudi dunajske pevske svečanosti. Avstrija gre torej odločno po poti priključitve k Nemčiji in «Anschluss» je vodilna ideja vse njene politike.

Tu se torej smatra, da je postal po manifestacijah povodom poseta pevcev iz Nemčije na Dunaju za priključitev k Nemčiji položaj popolnoma jasen. Avstrija ne misli na sodelovanje s srednje-evropskimi državami, temveč ga celo odločno odklanja. Njena edina želja je, da se priključi k Nemčiji. Ker pa je ta priključitev neizvedljiva, potem pomeni vse to, da je Avstrija sposobna za življenje in da lahko živi brez skrbi svoje lastno življenje.

Na Češkoslovaškem zasleduje vsa javnost zelo pazno vsa vprašanja, ki se nanašajo na možnost priključitve Avstrije k Nemčiji. In v teh dneh je bila ta stvar zopet podgreta radi gori omenjenih dunajskih svečanosti. Znano je, da se je za te manifestacije zanimalo tudi svetovno časopisje, toda še posebno pozornost mu je seveda posvečalo češkoslovaško, ker je Češkoslovaška ona država, ki je v tem pogledu najbolj prizadeta in od najbliže. S tega stališča je še posebno zanimiv članek, ki ga je objavil praški list «Narodni Politika» pod naslovom «Pesem o priključitvi».

«Proslava skladatelja Schuberta — piše omenjeni list —, katere se je udeležilo kakih 100 tisoč pevcev iz Nemčije in Avstrije, je zvenela v političnem pogledu kot muzika bodočnosti, katere avtor je kak vojaški ali političen skladatelj. Tako je tudi rekel predsednik nemških pevcev, ko je izjavil, da imajo svečanosti za cilj, da dajo zunanji izraz duševni Veliki Nemčiji.

«Tudi novi nemški državni kancelar — piše dalje «Narodni Politika» —, socialni demokrat Müller, je rekel v izjavi, ki jo je podal povodom tega dogodka: naj bo stališče berlinskih strank napram programu vlade kakršnokoli, mislim, da so vsi na enem in istem stališču glede naših avstrijskih bratov in da v tem pogledu zares ni nikake razlike v nazorih.»

Politika združitve Avstrije in Nemčije, ki jo toliko propagirajo socialni demokratje, je danes več ali manj tudi politika vseh drugih strank, a nedavno se je odločila zanjo, kot že omenjeno, tudi krščansko-socialna stranka kancelarja dr. Seipela. Priključitev je torej program vse Avstrije in vse Nemčije. Nemčija želi, da si s priključitvijo nadomesti ono prebivalstvo, ki ga je zgubila z vojno. To željo je podčrtal tudi predsednik nemškega državnega zbora Löbe, ko je izjavil: Ne bo se moglo trajno braniti narodu 70 milijonov ljudi ono, kar je bilo dovoljeno vsakemu drugemu narodu, kakor se ni moglo zabraniti ne preprečiti ujedinjenje Italije in se ni mogla zabraniti in preprečiti neodvisnost slov. narodov.

Važno je vprašanje, kakšne izglede za uresničenje ima to gibanje in kakšne nevarnosti lahko izzove. Proti priključitvi Avstrije k Nemčiji so odločno Italija, Francija, Poljska, Jugoslavija, Češkoslovaška in tudi Anglija. Za uresničenje te ideje je dalje treba, da se prekrši versailleska mirovna pogodba, glede katere so gori omenjene države več ali manj in v gotovih točkah vse enako skrajno občutljive. Velika Nemčija bi se torej mogla ostvariti samo z vojno. Ujedinjenje Italije je bilo tudi izvojevano samo z vojno. Bilo bi pa poleg tega čudno, če bi v taki vojni zmagali šibkejši nad močnejšimi. Zato je vprašanje priključitve Avstrije k Nemčiji zares le muzika zelo daljne in poleg tega tudi zelo zelo nesigurne bodočnosti.

Člani polarne ekspedicije

so se odpeljali iz Narwika proti domovini

NARWIK, 26. Davi ob 7.50 je prispela v Narwik ladja «Città di Milano». Ž njo so prispeli general Nobile in ostali rešeni člani ponesrečene polarne ekspedicije.

NARWIK, 26. Ladja «Città di Milano» je prispela davi v Narwik. Z njo so se pripeljali general Nobile in drugi rešeni člani ekspedicije, ki so nocoj ob 18.30 odpotovali z železnico preko Švedske proti Italiji.

Ladjo so pričakovali v Narwiku italijanski poslanik v Stockholmu ter zastopniki krajevnih oblastev. Na pomolu pa se je bila zbrala tudi velika množica radovednežev, pa tudi norveških in inozemskih novinarjev, fotografov, kinematografskih operaterjev itd.

Na krovu ladje so se nahajali tudi trije Švedi, ki so se bili udeležili s sanmi in psi švedske ekspedicije za rešitev «Lathama 47», oziroma njegove posadke.

Komaj je bil z ladje vržen na kopno mostiček, je bila postavljena posebna straža, ki ni dovolila nikomur dostop na ladjo. Poseben železniški voz je prispel na bankino, ki se nahaja v bližini mesta. Preosatli člani ekspedicije so se z ladje podali naravnost v ta železniški voz.

Povratek dveh švedskih letal s Svalbardov v domovino

STOCKHOLM, 26. Dva švedska hidroplana, ki sta ostala doslej na Svalbardskih otokih, sta se vrnila na Švedsko. Po kratkem prestanku v Tromsoeju sta letali včeraj ob 7.30 odleteli proti Stockholmu. Enemu letalu se je medpotoma pokvaril motor in je bilo ob 17. uri prisiljeno pristati v pristanišču Umei. Drugo letalo pa je prispelo sinoči ob 21.50 v Stockholm. V letalskem pristanu so jih sprejeli zastopniki oblasti in velika množica meščanov. Letalo, ki je pristalo v Umei, ima prispeti v Stockholm tekom današnjega dne, davi pa ga še ni bilo. Ostali del švedske ekspedicije za pomoč ponesrečencem se bo vrnil v domovino v teh dneh.

«Krasin» odplul na pomoč izletniški ladji, ki je iz bližine Svalbardov klicala na pomoč

MOSKVA, 26. Sinoči je prispela brezžična brzojavka, da se je sovjetski ledolomec «Krasin», ki je bil že na potu iz Svalbardov proti Skandinaviji, spričo brezžičnega klica nemškega izletniškega parnika na pomoč, spet vrnil proti Svalbardom.

Vsako leto prirejajo Nemci večja pomorska potovanja na Svalbarde. Letos je poleg drugih odpotovalo na Svalbardske otoke okrog 1500 turistov z nemškim parnikom «Monte Servantes». Sinoči je izgledalo, da se je parniku pripetila nesreča, ker je brezžično klical na pomoč.

Ruski ledolomec je prihitel do Bell Sunda na Svalbardih, odkoder je nemški parnik klical na pomoč. Toda ladja ni bila v nevarnosti. Vsi potniki so ostali na krovu.

„Knjiga nacionalne hvaležnosti"

Pismo načelnika vlade finančnemu ministru

RIM, 26. Načelnik vlade je pisal finančnemu ministru on. Mosconiju pismo, v katerem je določil naslednje:

1) 27. oktobra vsakega leta, na vigilijo pohoda na Rim, se bo vršilo, počenši s 27. oktobra t. l., letno in svečano žrebanje državnih obveznic, ki so jih posamezniki prostovoljno darovali erarju;

2) imena darovalcev se bodo vpisala v posebno knjigo, ki se bo nazvala «Knjiga nacionalne hvaležnosti».

Naloge šole

Novi naučni minister pri načelniku vlade

RIM, 26. Tiskovni urad načelnika vlade sporoča:

Načelnik vlade je sprejel davi naučnega ministra Nj. eksc. Belluzza, s katerim se je razgovarjal o nekaterih vprašanjih, ki se tičejo šolstva. Določeno je bilo, da se bo v skladu z Gentilejevo šolsko reformo in v njeno okrepitev ta reforma še bolj temeljito in praktično izvajala sedaj, ko so prešle v področje naučnega ministrstva tudi vse one šole, ki so bile prej odvisne od ministrstva za nacionalno gospodarstvo.

Minister Belluzzo bo uravnal svojo šolsko politiko po naslednjih smernicah: fašistovsko vzgajanje mladine; večji razmah profesionalne vzgoje; reforma višjega naučnega sveta; pofašistenje šole v programih in v učnih močeh.

Smernice vlade

za izseljevanje v inozemstvo

RIM, 26. Glasom izjav merodajnih krogov ureavnava vlada svojo politiko v vprašanju izseljevanja po naslednjih smernicah:

Dovoljuje se predvsem izseljevanje intelektualcev, trgovsko naobraženih oseb, profesionistov in tehnikov. Takšni izseljeniki le povzdigujejo ugled države v inozemstvu, poleg tega pa lahko pospešujejo tudi trgovinske stike z domovino. Dovoljuje se predvsem začasno izseljevanje, ki ne more škodovati normalnemu stanju prebivalstva in ga motiti, ki pa na drugi strani zagotovi gotovim kategorijam prebivalcev ali vsaj posameznikom gmotni zaslužek. Izseljeniki naj se po možnosti zaposlujejo pri italijanskih tvrdkah in podjetjih v inozemstvu, ker so na ta način najbolj zajamčeni njihovi interesi. Menjavanje izseljenikov, tako da pridejo na mesto v gospodarskem pogledu bolj močnih, a v političnem pogledu bolj mlačnih elementov sveži elementi iz domovine, ki so gospodarsko šibkejši, v političnem oziru pa bolj zavedni.

Vlada namerava pa preprečiti oziroma kar najbolj omejiti število onih izseljencev, ki so po poklicu kmetje.

Obnovitev dunajskih zemljiških knjig

RIM, 26. Pri požigu dunajske justične palače so zgorele tudi zemljiške knjige, ki so se nahajale v arhivu. Italijansko pravosodno ministrstvo je sedaj potom posebne okrožnice opozorilo vse sodnijske oblasti kraljevine, da je bila, glasom poročila dunajskega prizivnega sodišča, obnovljena prva skupina zemljiških knjig, druga skupina pa bo obnovljena v doglednem času. Vse hipotekarne pravice, ki jih je bilo mogoče ugotoviti, so bile vpisane v nove knjige. Možno pa je, da podatki ne odgovarjajo resničnemu dejanskemu stanju in da so se vrinile tudi kakšne pomote. Zato poziva dunajsko prizivno sodišče vse prizadete, naj do 15. avgusta t. l. priglasijo svoje tozadevne pravice.

Popust na jugoslovenskih železnicah za potovanja v Dalmacijo

RIM, 26. Agenciji «Roma» poročajo iz Beograda, da je jugoslovenska vlada dovolila 25-odstotni popust na železniških voznih listih za vse one, ki potujejo v Dalmacijo in ki se tam ustavijo vsaj deset dni.

Pogajanja v Beogradu

za sestavo nove vlade

BEOGRAD, 26. Danes popoldne ob 13.30 so se sestali v predsedništvu vlade načelniki parlamentarnih skupin dosedanje vladne koalicije. Na tem sestanku so se posvetovali o vprašanju sestave vlade. Zatem se je mandator krone dr. Korošec sestal z Vukićevićem. Proti večeru, okrog 19. ure, so se dr. Korošec, Davidović, Vukićević in drugi voditelji omenjenih parlamentarnih skupin znova sestali v notranjem ministrstvu. O teh posvetovanjih novinarji niso mogli izvedeti ničesar, ker so bili vsi državniki zelo rezervirani.

Kot pa izgleda, so prišli voditelji parlamentarnih skupin na svojem prvem sestanku do gotovih sklepov, o katerih so se imeli posvetovati s svojimi političnimi pristaši. V precejšnji meri potrjuje to domnevo sestanek demokratskega poslanskega kluba, ki ga je tekom popoldneva sklical Davidović.

Demokratskim poslancem je Davidović poročal o težkočah pri pogajanjih za sestavo nove vlade, ki so nastale povodom zahtev poedinih strank v zadevi ministrskih portfeljev. Dr. Spaho je po poročilu Davidovića zahteval za muslimanski poslanski klub dve ministrski mesti, dr. Korošec namerava imenovati za ministra notranjih zadev in socialne politike dva člana Jugoslovanskega kluba. Na tretji strani so ostale zahteve Davidovića samega takšne, kot so bile včeraj, ker bi morala po njegovem mnenju demokratska stranka spričo njene moči dobiti po vsej pravici pet ministrskih mest.

Po dalјši debati, ki je sledila Davidovićevemu poročilu, je Davidović v kratkih besedah ponovno poudaril, da je treba ohraniti enotnost četvorne koalicije in podpirati dr. Korošca pri sestavi nove vlade. Nadaljnja pogajanja za sestavo vlade je poslanski klub poveril Davidoviću, dr. Marinkoviću in Veljkoviću.

Spričo rezerviranosti pogajajočih se političnih voditeljev so danes tem bolj veljala različna mnenja tukajšnjih političnih krogov. Zanimivo je, da so glede delovnega programa eventuelne dr. Koroščeve vlade naziranja, da bo njegova vlada najprej sklicala narodno skupščino na enodnevno zasedanje, da poda svojo deklaracijo in narodna skupščina odloči, ali naj se Puniša Račić in drugi predajo sodišču. Narodna skupščina bi se potem odgodila do jeseni, nato pa spet sklicala, da odobri zakon o posojilu in stabilizaciji dinarja.

Zdravstveno stanje Radića

se je nenadoma spet poslabšalo

ZAGREB, 26. Zaradi razburjenja in napornega dela tekom poslednjih dni se je zdravstveno stanje Stjepana Radića danes nenadoma spet poslabšalo. V tukajšnjih krogih je zavladala spričo tega velika skrb za njegovo življenje.

Nemudoma sta bila poklicana zdravnika dr. Radoničić in dr. Ivančević, ki sta bolnika preiskala in izdala naslednje poročilo: «Temperatura — 38° 1', žila 120, izločevanje sladkorja povečano. Vsled bolečin bolnik ne more spati in kaže veliko telesno utrujenost. Do nadaljnjega so bolniku prepovedani vsi obiski in sprejemi, ker mu je potreben absoluten mir.»

Radi poslabšanja bolezni Stjepana Radića je bil odgoden tudi njegov odhod v Varaždinske toplice, kamor je nameraval odpotovati že jutri. Ob njegovi postelji čuvajo stalno zdravnik, bolniško osobje in tudi njegova soproga. Zdravniki izražajo upanje, da bo zdravje Stjepana Radića kmalu spet krenilo na bolje, pač pa bi mu utegnilo vsako razburjenje silno škodovati.

Vlak skočil s tira

MILAN, 26. Vlaki, ki vozijo iz Švice, so davi prihajali z več kot dvo-urno zamudo. Na postaji Albate-Camerlata je bil namreč skočil s tira železniški vlak in zaprl progo, ki so jo šele po daljšem in napornem delu deloma izpraznili.

Irredentistična manifestacija na Dunaju

v sodbi rimskega lista

RIM, 26. Tukajšnji tisk se še vedno precej obširno bavi z dunajskimi manifestacijami povodom Schubertove proslave.

«Giornale d'Italia» piše, da sedaj ni več mogoče ne videti v pravi luči postanka in značaja te umetniške proslave, združene s šovinističnimi sprevodi, z iredentističnimi demonstracijami s sodelovanjem dobro uvrščenih zastopnikov v narodnih nošah, s simboličnimi vozovi in z relativno trojico starcev iz Süd-Tirola, oblečenih s krajevno nošo, izmed katerih je eden nosil tablico z napisom «Deutsch Süd-Tirol».

«Giornale d'Italia» dodaja, da je ta uprizoritev jásno pokazala in potrdila, kaj da hočejo pravzaprav Nemci doseči s svojo kampanjo za Poadižje.

Težek incident na Finskem

20 demonstrantov ubitih, mnogo pa ranjenih

PARIZ, 26. «Journal» poroča, da je prišlo v Varkonu na Finskem do streljanja s strani policije na stavkujoče težake, ki so tam priredili demonstracijo. Ker se demonstrantje v miru niso hoteli raziti, je pričela policija streljati. Kakih 20 oseb je bilo ubitih, mnogo drugih pa ranjenih.

Po razpustu egiptovskega parlamenta

Nahas paša sklical razpuščeni zbornici

ALEKSANDRIJA, 26. Egiptovski nacionalisti pod vodstvom bivšega predsednika vlade Nahasa paše so pričeli z vso vnemo delovati proti sedanji vladi, ki je, kot znano, razpustila za dobo treh let obe egiptovski zakonodajni zbornici. Kljub vladni prepovedi sklicujejo nacionalistični voditelji politične shode in zborovanja, tekom katerih pride skoro vedno do nemirov in celo do prelivanja krvi. Pri poslednjem zborovanju, ki se je vršilo v Aleksandriji, je bilo ranjenih 15 policijskih agentov in orožniki so aretirali demonstrante kar na stotine.

Sinoči je vodstvo nacionalistične stranke sklicalo svoje poslance in senatorje, ki tvorijo veliko večino v egiptovskem parlamentu. Sestanek 1 bivših nacionalističnih parlamentarcev se bo vršil pojutrišnjem.

Načelnik vlade Mohamed Mahmud paša je izjavil, da bodo vladni organi nastopili z vso silo proti povzročiteljem neredov in nemirov v Egiptu.

Francosko-italijanski «modus vivendi» podaljšan do konca tega leta

PARIZ, 26. «Journal Officiel» poroča, da je bil italijansko-francoski «modus vivendi», ki se je sklenil 3. decembra 1927. podaljšan do 31. decembra 1928. Dogovor, ki urejuje položaj državljanov in družb ene države na ozemlju druge, je bil sklenjen za dobo šest mesecev.

Včeraj popoldne je zunanji minister Briand sprejel italijanskega poslanika grofa Manzoni-ja. Razgovor je bil dolg in prisrčen.

Pred ostavko romunskega zunanjega ministra

BUKAREŠT, 26. Poročevalec rimske agencije «Stefani» je izvedel iz merodajnih virov, da je kljub ponovnim dementijem pričakovati, da bo romunski zunanji minister Titulescu podal ostavko, čim se bo zaključilo izredno zasedanje romunskega parlamenta.

Velik požar opustošil vas

v bližini Milana

MILAN, 26. Včeraj v poznem popoldnevu je v vasi Canegrate izbruhnil velik požar v skupini hiš, ki so se nahajale v središču vasi. Plameni so se hitro razširjali na vse strani, ker je pihal močan veter. Nesreča je hotela, da je začelo goreti v času, ko so bili vsi moški zaposleni pri delu na poljih, tako da v vasi ni bilo ljudi, da bi takoj začeli gasiti.

Požar je upepelil enajst hiš, tako da je štirinajst družin vrženih na cesto. Škoda je zelo velika.

Za zobotehnike na Reki

RIM, 26. Uradni list «Gazzetta Ufficiale« objavlja kraljev ukaz, ki določa: Dentisti, ki so bili pooblaščeni, izvrševati odontoiatrijo od budimpeštanske vlade ali pa od začasne reške vlade pred aneksijo mesta k Italiji, in ki izvršujejo ali so izvrševali svoj poklic na Reki ali v priključenem ozemlju, so pooblaščeni, da ga še nadalje izvršujejo v kateremkoli mestu kraljevine, vendar pa morajo biti ali morajo postati italijanski državljani.

DNEVNE VESTI

Razkošje in luksus na kmetih

Pod gornjim naslovom smo prejeli iz Gradišča dopis, ki sledi tu doli. Kot se čitatelji spominjajo, smo objavili na tem mestu daljši dopis iz iste vasi in pod enakim naslovom. Ker pa je dopis vseboval misli splošnega značaja in ne takih, ki bi veljale samo za Gradišče, dasi nam je bil dopis poslan iz te vasi, ga nismo objavili pod naslovom «Iz Gradišča», temveč med dnevnimi vestmi. S tem smo hoteli izrecno povedati, da svarila ne veljajo le za kraj, od koder smo dopis prejeli, temveč na splošno za vse kraje, kjer se morda pojavljajo stvari, pred katerimi je dotični naš priložnostni dopisnik svaril. Kljub temu — menda zato, ker je dopisnik združil s svojim člankom tudi pozdrav trem izseljenkam iz svojega kraja — so se čutili tamkajšnji naši čitatelji še posebno prizadeti in so nam poslali naslednji odgovor dopisniku, ki ga objavljamo na istem mestu.

***

Pod gornjim naslovom je bil objavljen v «Edinosti» št. 171. t. l. dopis iz Gradišča nad Prvačino, katerega dopisnik je bil g. B. P. Kar se tiče dopisa v splošnem, je odobravati, ako bi ne omenjal treh naših izseljenk oziroma njihovih družin, v katerih, kot vsak lahko ve, ne vladata razkošje in luksus. Radi tega prosim g. urednika za malo prostora v svrho kratkega odgovora in opomina g. dopisniku. Vzrok izseljevanja pred vsem ni v nobenem slučaju luksus in razkošnje, predvsem v večjih družinah in pri malih posestnikih, ki kot vedno jedva toliko iztisnejo z vso skrbnostjo iz zemlje, kar rabijo v najskromnejših razmerah. Iz naše vasi so skoro da vsa dekleta in poročene žene v Egiptu, le malo je mladih doma, a ne radi luksusa. Ali pa je nasprotno, g. dopisnik? Dalje trdite, da je več vzrokov za izselitev. Priznam, kar je res! Gradišče pridela po večini le sadje in dobro vince, toda žalostno je, da se skoro vsako leto dobijo taki, ki odženejo kupce od Gradišča. Poljskih pridelkov pa Gradiškovci le malo pridelajo ker le nekateri posedujejo nekaj njiv polja. Ako tedaj hoče srednji posestnik, zlasti še z veliko družino živajati, mora v resnici delati in na vseh koncih varčevati, da ima za najpotrebnejše. Da ti pa mogel svojim hčeram preskrbeti doto in posebno pa balo, ni misliti Kaj torej preostaje dekletom? Da si s pošteno službo prihranijo potrebno in tudi starišem lahko kaj pomagajo. Daljo pravite, da se po navadi oženi v hiši najstarejši sin, ki prevzame gospodarstvo. Toda ta mora skrbeti za svojo družino in mu za brate le redko dovoljujejo skrbeti premoženjske razmere.

Omenjate tudi slogo v družini. Da kjer je prava sloga, se da veliko napraviti in potrpeti. Navajate razne izdatke med temi tudi za razne veselice in ples. O plesu se je veliko pisalo v «Edinosti» in vsak obsoja plesno norenje.

Da se bliča nepotrebni resnični luksus v kmetski hiši, je prav, a na Gradišču s par izjemami tega ni. Vsekakor pa je upoštevati to, da še vedno «Lesedo mičejo in vzgledi vlečejo». To pa naj bi upošteval tudi dopisnik sam.

—š—

Novi viceprefekt

Na mesto prejšnjega tržaškega viceprefekta kom. Zanconato, ki jo bil povišan v prefekta in premeščen v tem činu v Trapani, je bil imenovan pred kratkim kom. Artur Venditelli. Včeraj je novi viceprefekt prišel v Trst in prevzel svoje novo mesto.

Naznanitev grozdja

Užitninska uprava sporoča:

V smislu V. poglavja, čl. 184. in naslednjih pravilnika o iztirjevanju užitnine, kateri je bil odobren s kr. ukazom od 25. IX. 1924, št. 540, se pozivajo vsi lastniki in posestniki s trtami posajenih zemljišč tostran užitninske črte tržaške občine, da naznanijo osrednje-

mu užitninskemu uradu (Ufficio dazio Centrale, Punto franco Vittorio Em. III.) najkasneje do 31. avgusta predvidevano količino grozdja od prihodnje trgatve. Naznanitve se delajo na posebnih vzorcih v dveh izvodih. Prizadeti dobijo vzorce pri gori omenjenem osrednjem užitninskem uradu.

Kdor napovedi grozdja ne izvrši, se bo kaznoval po zakonu.

ZDRUŽITEV OBČIN

S kr. odlokom od 5. t. m. so bile priključene občine Čekovnik, Dole, Spodnja Idrija, Ledine in Vojsko občini Idrija.

V bivšem idrijskem sodnem okraju sta sedaj samo dve občini, in sicer Idrija in Črnivrh.

S kr. odlokom istega datuma so se združile občine Brestovica, Opatjeselo, Sela v eno občino z imenom Opatjeselo.

S kr. odlokom od 7. t. m. so se priklopile občine Brje, Veliki dol, Gabrovica, Gorjansko, Pliskovica in Škrbina občini Komen.

V bivšem komenskem sodnem okraju imajo sedaj tri občine Komen, Štanjel in Opatjeselo. Usoda Temnice in Vojščice se še ni odločila.

Prav tako se kr. odloki doslej še niso bavili v Gorah: z Grahovim; na Kanalskem: s Kalom; Batami, Banjšicami; v goriški okolici: z Grgarjem, Trnovom Vrtojbo; na Vipavskem: z Rihemberkom in Šmarjami.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu
dne 25. julija 1928.
Rojeni: 10;
mrtvi: 9;
poroke: 2.

Iz tržaškega življenja

Dvigalo ga je sunilo

32-letni delavec Pompej Centorouse, stanujoč v ulici del Prato št. 6, bi bil včeraj zjutraj kmalu z življenjem poplačal svoje človekoljubje.

Nekako ob 9. uri zjutraj se je v mehaničnem odelku tukajšnje tovarne strojev pri Sv. Andreju vnel sodček kamenega olja. Ogenj, ki je bil sicer naglo pogašen, je povzročil v poslopju veliko dima, kar je bilo za delavce ne samo neprijetno, marveč celo nevarno. Ko je to videl Centorouse, ki se je nahajal baš na nekem žerjavu pred poslopjem, se je spravil v tretje nadstropje poslopja in odprl vratca, ki peljejo na prosto, zato da se notranjost stavbe prezrači. Istočasno je hotel obvestiti tovariše, ki so bili zaposleni pri drugih žerjavih, naj so ne vrnejo v stavbo po omenjenih vratcih, ker je tamkaj vzduh najneznosnejši. V tistem hipu pa je privozil mimo neki žerav, ki je Centorouseja sunil in ga močno pritisnil k zidu. K sreči je mehanik žerjava zapazil nesrečo in koj ustavil stroj. Spričo tega je ponesrečenec zadobil le več ali manj težke poškodbe po telesu, medtem ko bi zadostoval le še hip, da bi ga žerjav zmečkal. Z vozom rešilne postaje je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer je bil sprejet v kirurgični oddelek.

Nezgoda sladoledarja

Silvij Pavan, 27 let star, stanujoč v ul. del Rivo št. 4 se je včeraj zjutraj trudil s tem, da bi spravil v delovanje stroj za proizvajanje sladoleda v svoji sladoledarni, ki se nahaja v isti ulici. Ko je tako hotel postaviti na kolo stroja transmisijski pas, se je nepreviden dotaknil električnega pretrgatelja, da ga je električni tok močno presunil. V istem hipu pa je stroj pričel delovati in Pavan je zgubil ravnotežje in padel s silo na tla. Poklican je bil zdravnik rešilne postaje, ki ga je dal prepeljati v mestno bolnišnico. Zadobil je lažje poškodbe po vsem telesu, ker pa je spričo električnega sunka zadobil tudi živčin napad, je bil začasno pridržan v bolnišnici. Zdraviti se bo moral kakih 10 dni.

Nenavaden gost v tržaški bolnišnici

Kitajec Ken Tseng, star 26 let, kurjač na parniku «Lucrezia», ki je zasidran v prosti luki pri pomolu IV., je imel včeraj popoldne opravka z nekim vetrnikom. Pa mu je ta izpodrsnil iz rok in ga ranil na čelo. Z vozom rešilne postaje je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so mu rano izprali in obvezali. Ker je bila poškodba neznatna, je lahko koj zapustil bolnico.

Nepreviden otrok

Enoletni Bruno Pinzan, stanujoč v ulici Ponzianino št. 1, se je včeraj popoldne močno opekel po rokih in po obrazu. Mati mu je bila na mizo postavila krožnik vroče juhe, mali Pinzan pa se je nekam preveč živahno veselil sočnega kosilca in se je v svoji neprevidnosti polil z vroče juho. — Prenesli so ga v mestno bolnico, kjer je bil sprejet v VII. oddelek, ker je zadobil hude opekline. — Zdravil se bo kaka dva tedna.

Težka nesreča z motociklom

Malo pred polnočjo se je vračal iz Čedaza 26-letni Emilij Bordoni s svojim motociklom proti Rojanu, kjer je doma. Ž njim sta se peljali tudi Ana Coversitz, stara 25 let in stanujoča v ul. Della Guardia 42, in 6 let mlajša Ana Ballarin, ki stanuje v ulici del Pozzo 4.

V Barkovljah se je med tem baš obračala korijera, ki vozi na progi Trst-Miramar, da popelje poslednje sprehajalce v Trst. V tem je pridrvel motocikelj in zadel z vso silo v korijero. Ana Coversitz si je pri padcu zlomila desno nogo in stopalo in je bila uro kasneje sprejeta v bolnišnico. Ballarinova si je nekoliko poškodovala desno nogo, Bordoni je ostal nepoškodovan.

Izpred sodišča

Razsodba v procesu proti devetorici mi deničev

Ferdinand Kenda oproščen radi pomanjkanja dokazov. - Vsi drugi obsojeni.

Včerajšnje nadaljevanje obravnave proti devetim obtožencem, o katere poteku smo obširno poročali, se je pričelo z naznanjenim govorom državn. pravdnika cav. Gargana, ki je govoril približno tako-le:

Govor državnega pravdnika

«Obravnavali bomo slučaj z dušo dobrih sodnikov in istočasno s srcem dobrih Italijanov. Lahko bi rabil oster ton, hude žraze. Tega pa nočem. Ne bom pozabil, da so med obtoženci dijaki, toda ne bom pozabil niti na nesramne manifestacije. Lahko bi omenil, kar se dogaja onkraj meje, kjer se bolj malenkostne stvari plačujejo s strašnimi kaznimi. Mnogo slučajev je na razpolago. Toda vzdržujem se tega. Naslanjal se bom na zakon, le na zakon.

Prvič: Je mogoče trditi, da je manifestacija bila improvizirana, da so združeni manifestanti z vzkliki in s pesmijo sledili neprostovoljno množici, impulsu? Ne! Vse je bilo pripravljeno. Hoteli so se prikupiti tistemu daljnemu sonarodnjaku visokošolcu iz Ljubljane, kateremu v čast so priredili sestanek v gostilni. Imamo tu besedila govorov učitelja Grgiča, dijaka Vesela ter onega dijaka iz Ljubljane. Govori, ki tu v Italiji niso zločin, ki bi pa v Jugoslaviji imeli vse drugačne posledice.

Ta obravnava ne sloni na pričačanjih policijskih agentov, na pričanjih fašistov. Ne! (Proti obtožencem) Vaši tožitelji so vaši bratje, Slovenci, italijanski državljani. Vi jih boste imenovali renegati — to je vaša stvar. Ti ljudje vas tožijo, ker se kot miličniki niso hoteli pregrešiti proti svojim dolžnostim.

Kar ste storili, je grdo, ogabno. Zato ne morete veljati za politične žrtve. Ne gre se za policijske persekucije, ne za fašistovsko intoleranco. Kako je prišla zadeva na dan? Sama — zadeva z zastavo je dala povod.

Jaz bi vam priznal, da ni verjeti Gombaču, ako bi ne bila cela vrsta drugih prič, ki govore obtežilno. Stvar je popolnoma jasna: učitelj Grgič, človek, ki živi od plače, katero mu daje preveč širokogrudna vlada, je dajal pobudo, je bil vodja družbe, ki se je zbrala da priredi protiitalijansko manifestacijo. Tudi krivda ostalih obtožencev se mi zdi v zadostni meri dokazana. Zato predlagam: za Grgiča: 2 leti in 10 mesecev ječe, 2500 lir globe ter eno leto posebnega policijskega nadzorstva; za ostale pa po eno leto in 5 mesecev ječe ter po 650 lir globe.

Govor odv. Zennara

Dobil je nato besedo zagovornik obtožencev odv. Zennaro, ki je v nad dvo-urnem govoru razvijal svojo obrambno tezo. Izvajal je v glavnem:

Vsa obtožnica se oslanja na izjave, ki jih je podal priča Milko Gombač, bratranec obtoženega Grgiča. Drugih prič ali dokazov, ki bi govorili rpoti obtožencem — ni. Nasprotno: druge priče celo izključujejo, da bi bili obtoženci žalili kralja in načelnika vlade z besedo ali pesmijo. Pogledati je treba torej, ali odgovarjajo izpovedi Milka Gombača resnici. Pred vsem: Kdo je Milko Gombač. Priče, častilj ive priče, kakor bivši župan Gombač in učitelj Strekelj, katerima gre vsa vera, sta povedala, da Milko Gombač ni preveč normalen človek in da tudi ni preveč prida. Že parkrat je bil ovadil radi sličnih zločinov tudi druge ljudi oblastvom. Ti ljudje pa niso bili obsojeni. Zakaj: ker Milku Gombaču oblasti niso verjele. In tudi vi, gospodje sodniki, mu ne smete verjeti!

Govornik analizira v nadaljnem delu svojega govora še bolj v podrobnosti figuro glavne obtežilne priče in njegove izjave ter prihaja do zaključka, da Gombačeve izpovedi ne morejo odgovarjati resnici.

Že osebe obtožencev, nadaljuje odv. Zennaro, vas morajo prepričati, gg. sodniki, da Gombač ni govoril resnice. Kako si je mogoče misliti da so bili visokošolci, da je bil učitelj — ki je vedno izpolnjeval svoje dolžnosti; saj bi sicer ne bil več učitelj — kako si je mogoče misliti, da so ti obtoženci bili tako nepreviđni in tudi tako neokusni, da so zagrešili ogabna dejanja, o katerih govori obtožnica, ko so vendar prav dobro vedeli, da bi s takim početjem uničili sebe in tudi svojce; saj so bili zbrani v gostilni, kjer so ljudje ves čas prihajali in odhajali.

Priča Benčič, miličnik in dopolavorist kateremu gre vsaj toliko vere kolikor Milku Gombaču, je prišel v gostilno preden so prišli vanjo obtoženci in je odšel za njimi. Bil je tri metre oddaljen od njih in ni slišal, da bi bili peli ali govorili ono, kar tudi glavna obtežilna priča.

Zato boste morali, gg. sodniki, oprostiti obtožence.

Če pa kljub temu obstoja kakšen dvom, če bi vendarle verjeli Gombaču, da so se žaljive pesmi res pele — kdo more reči da so peli vsi, da ni eden ali drugi molčal, da se nekateri niso strinjali s početjem drugih. Saj vemo, da je že pri pesmi «Buči, buči morje Adrijansko...» eden izmed obtožencev vstal in pozval druge, naj molčijo. Kako je sploh mogoče vedeti, kdo je pel — če so sploh peli. In v takšnem slučaju pričakujem od vas oprostilno razsodbo radi pomanjkanja dokazov.

Razsodba.

Po daljšem posvetovanju sodnikov je predsednik tribunala ob 2.20 prečital razsodbo, glasom katere so obsojajo:

Čač, Vesel, Cargo in Čok vsak na 1 leto in 5 mesecev ječe ter 1300 lir globe; Franc Cerkvenik na 1 leto, 2 meseca in 5 dni ječe ter na 1000 lir globe; Alojzij Cerkvenik na 1 leto, 2 meseca in dva dni ječe; Grgič na 1 leto in 11 mesecev ječe ter 1400 lir globe.

Ferdinand Kenda se oprošča radi pomanjkanja dokazov in sodišče odreja, da se takoj izpusti na svobodo, če se ne nahaja v ječi radi drugih razlogov.

Zagovornik je izjavil, da bo vložil priziv proti razsodbi.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Izlet na Trentinsko

Da pokaže tukajšnjim kmetovalcem in posebno sadjerejcem napredek sadjereje v hribovitih legah, pripravlja tukajšnji, t. j. goriški kmetijski urad v prvi tretjini septembra poučen izlet v nonsko dolino na Tridentinskem, kjer je gojitev jabolk na višku. Ker bo treba vedeti za število udeležencev, da se pravočasno urede vprašanja prenočišč, znižanih voznih cen in dr., se obrača predsednik kmetijskega urada do vseh onih, ki bi se radi udeležili tega poučnega izleta, naj prijavijo svojo udeležbo najkasneje do 15. avgusta goriškemu kmetijskemu uradu (Via Trieste št. 43). Izlet bo trajal štiri dneve. Stroški tega izleta so se proračunali na 350 do 400 lir.

Kolesa se vračajo.

Pred časom smo poročali, da je bilo ukradeno Mariji Brajnikovi v bližini pokritega zelenjadnega trga žensko kolo, vredno kakih 500 lir. Agentje javne varnosti so preiskovali in končno jim je uspelo, izslediti kolo pri nekem Josipu Komelu, kateremu so seveda ukradeno kolo zaplenili. Komel je izjavil na tozadevno vprašanje, da je kupil kolo za 157 lir od Kolavčiča, ta zopet je zatrdil, da je kupil kolo za 160 lir od nekega neznanega človeka.

Zahotelo se jim je priboljška v hrani

Ahilej Ceccotti, bivajoč pod goriškim gradom, je naznanil kvesturi, da so nezani tatovi vdrli v njegov kurnik in ga popolnoma izpraznili. Odnesli so namreč pet kokoši v vrednosti tridesetih lir.

IZPRED PRETURE

Ker se ni držal živinozdravniških predpisov

Kakor znano, mora pregledati vsako žival, preden se ta zakolje, pa naj se zakolje tudi v javni klavnici, živinozdravnik. Ker se ni držal tega strogega predpisa, se je moral zagovarati na goriški preturi Friderik Rusbach iz Čepovana. Sodnik mu je naložil 100 lir globe.

Radi štirih kilogramov železa

Josip Saksida iz Vrtojbe se je polastil štirih kilogramov železa, lastnine kmeta Antona Furlana iz Št. Petra, ki je imel iz te tatvine dva in štirideset lir škode. — Saksida se je izgovarjal z revščino, ki pa ne tvori razloga, ki bi izključil obdolžljivost. Sodnik ga je obsodil za pet in trideset dni zapora.

Bolniški blagajni se morajo plačati prispevki

Avrelij Gnudi in Alojzij Bonzanini nista plačala bolniški blagajni prispevka za bolezen in za brezposelnost. Radi tega sta prišla pred sodnika. Prvi je bil obsojen na 200 lir globe in v plačilo 162 L bolniški blagajni, drugemu se je pa prisodila globa v znesku 300 L in plačilo 746 lir bolniški blagajni.

Ptičji reparji

V Čepovanu so zalotili Josipa Rijavca in Franceta Široka v trenutku, ko sta jemala ptiče iz gnezda. Radi tega sta se morala zagovarjati pred sodnikom. Obsojena sta bila na plačilo globe v znesku 200 lir. Tako se vedno priporoča našim ljudem, naj čuvajo ptice, ki so neprecenljivi dobrotniki našega poljedelca in sadjarja, poudarja se ob vsaki priliki njihova korist, vkljub temu se dobe še ljudje, ki preganjajo te prekoristne in nedolžne živalice. Ta dva sta dobila za svoj čin tudi plačilo, koliko jih je pa, ki se bavijo skrivaj še vedno s tem poslom.

Radi razžaljenja ugleda

Obtožnica je očitala vsem trem obtožencem, da so razžalili ugled fašistovskih miličnikov. Zato so bili obsojeni Alojzij Simčič na 20 dni zapora in na plačilo globe v znesku 100 lir, Miha Peršolja bo moral sedeti dva meseca in bo moral plačati 200 lir globe, tretji, Franc Peršolja, je dobil pol meseca več zapora kakor Miha, plačati pa bo moral enako globo.

BILJE

Kača na postelji

V sredo 25. t. m. okoli 11. ure predpoldne je stopil Ciril Orel št. 147 v svojo spalno sobo. Ko pogleda na posteljo, vidi na njej ležati v kolobčič zvito kačo. Tega nenavadnega gosta se je Orel zelo prestrašil. Kača se je prav počasi odmotala, lezla lagodno s postelje in zlezla skozi mišjo luknjo pod pod. Orel pokliče nato svojo ženo, oba dvigneta z železom desko, pod katero sta sumila kačo, toda kače nista mogla izslediti. Pokadila sta z usnjem, čigar dim je baje kači zelo zoprn, in postavila v bližino kozico z gorkim mlekom, da privabita kačo iz njenega skrivališča. Okoli ene ure popoldne so slišali v spodnjih prostorih, kako je nekaj zgoraj na podu večkrat padlo na tla. Orlova žena Matilda pošlje sina, naj pogleda, če se ni morda že pojavila kača. Fantič se po prstih približa sobi in vidi, kako se vzpenja kača na posteljo. Brez hrupa pove očetu, da je prišla kača izpod poda. Ciril in sosed Karl Šavnik gresta nato v sobo. Oba sta se oborožila z gorjačo. — Kača je bila že zopet na postelji. Šavnik se postavi pred mišjo jamo, da zabrani kači pot vanjo; kača se je spustila s postelje in se hotela odstraniti po drugi poti, kar se ji pa ni posrečilo, kajti prišla je bila v območje Orlove gorjače. Kača se je postavila na rep pokoncu, sikala, dokler je niso udarci Orlove gorjače ubili. Bila je to kača črnica, dolga, kakor jo je zmeril Karl Šavnik, 115 cm. — Prišla je bila, tako se sodi, skoraj gotovo skozi okno, do katerega, in še nekoliko više, segajo veje trte. Kača v postelji je izzvala v naši občini veliko hrupa, zvečer pa ni bilo nobenega Biljenca in nobene Biljenke, ki bi ne bila pogledala pod rjuho, če ne leži na postelji kaka kača.

TRNOVO PRI GORICI

Nezgoda z motociklom

Trije Goričani, in sicer Rudolf Vuga, lastnik trgovine s kolesi, Marij Musić, brivec, in Ivan Orazietti, uradnik, so napravili izlet v našo občino. Ko so se vračali proti mestu, se je nenadoma pokvarilo krmilo in vozilo je zletelo v obcestni jarek, z vozilom so se prekucnili vanj tudi izletniki. Nekateri kmetje, ki so delali v bližini, so prihiteli na pomoč in poskrbeli, da je prišel po ponesrečence avtomobil goriškega Zelenega križa. Zdravniki so ugotovili te-le poškodbe: Vuga se je ranil na desni golenici in na trebuhu, Musič si je zlomil rebro in je dobil tudi notranje poškodbe, še najbolj poceni jo je izkupil uradnik Orazietti, ki si je bil le nekoliko kožo odrgnil. Vuga in Mušič, ki so nahajata oba v domači oskrbi, se bosta morala zdraviti najmanj štiri tedne.

BORZNO POROČILO

Trst, 26. julija 1928.

Amsterdam 766-772; Belgija 264.50-268.50; Francija 74.60-74.90; London 92.74-92.94; New York 19.04-19.10; Španija 312-318, Švica 366⅞-368⅞, Atene 24.50-25, Berlin 453.25-459.25, Bukarešt 11.50-11.90, Praga 56.47½-56.77½, Ogrska 330-336, Dunaj 267-273, Zagreb 33.50-33.80.

Uradna cena zlata (25. 7.) 368.60; Liktorsko posojilo 82.25½; vojno-odškodninske obveznice L 75.

MALI OGLASI

UČENEC, vešč slovenščine in italijanščine, išče mesta v kakršnikoli trgovini, najraje na deželi. Nabrežina 233. 785

URAR IN ZLATAR v Sežani 31. Poprava ur z jamstvom. Cene nizke. 786

SKLADIŠČA, še ne dozidana, za garažo, obrt, voda, luč, telefon, se oddajo pod ugodnimi pogoji. Amministrazione Cehovin, Ventisettembre 65.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nad vse ljubljeni soprog, oče in tast

ANTON SUŠA

trgovec in posestnik

danes zjutraj, po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto, 28. t. m., ob 10. uri predp. v Senožečah.

TRST-SENOŽEČE, 26. julija 1928.

Marija, soproga.

Olga, Vladimir in **Anton,** otroci. **Karl Stohanzl,** zet.

Pogrebno podjetje Zimolo, Corso V. E. III/41

Biser čistil

P O D L I S T E K

V. J. KRIŽANOVSKA:

Pajčevina (149)

Roman v štirih delih

Iz ruščine prevedel **L. V.**

Tako je učil Schiller. Zato je sveta dolžnost vsake države pripraviti uspeh z vsemi možnimi ukrepi in nikjer ni pravilo, da namen posvečuje sredstva, tako splošno veljavno kakor v teh krvavih sporih. Zanikerna in brezskrbna vlada, ki ne izrablja vseh sredstev za dosego zmage svojega naroda, je zločinska. Zato ne morem obsojati svojih ljudi, ampak jih moram zaradi tega samo pohvaliti; nasprotna stranka je seveda prosta napraviti enake previdnostne ukrepe in nanjo pade odgovornost za poraze, ki jih je zakrivila njena nemarnost in kratkovidnost. Gustavu, ki kajpak ni nič kriv za očetov zločin, sem dolžan pomagati kakor sorodniku. Torej si zadovoljna zdaj draga?

Popolnoma. Zapomnim si tvoje pravilo, da je treba vselej pomagati svojim in da v takem slučaju namen posvečuje sredstva, — je odgovorila s podsmevom Milica.

Grof se je zavzel za Gustava in za Dembovko. Ta opravila pa so zakasnila odhod v Vsesvjatsko za deset dni, toda imela so popolen uspeh. Nato sta se Milica in grof odpeljala. Milica se ni vmešavala v to zadevo in delala se je, kakor da je vsa stvar ne zanima, toda v srcu je bila jezna na moža, in dobri odnošaji med njima so se nekoliko ohladili.

Dasi je bil september pri koncu, je bilo vreme toplo in vedro, ko sta zakonca prispela v Vsesvjatsko.

Liberman se je hotel očitno odlikovati s sprejemom, ker že na mejniku posestva je dal postaviti slavolok, na katerem se je šopiril nemški nadpis «Willkommen» (dobrodošli), spleten iz raznobarvnih aster in georgin, izza vej zelenja pa so molele ruske in nemške zastave, dasi je bilo nemških več.

Grof je pogledal od strani ženo, ko pa je videl da je zardela od nevolje, namršila obrvi ter se obrnila proč, ni nič rekel, pač pa je pomislil sam pri sebi, da ni spoštovani Liberman posebno dalekoviden.

Čim bliže so prihajali domu, tem večje je bilo število okraskov. Vzdolž drevoreda so bili navezani venci zelenja in razobešeni lampiončki; pri vhodu v pristavo se je dvigal drug slavolok, na katerem se je šopiril cvetlični nadpis: trikratni «Hoch» (živijo!), a nad vhodom v hišo si bral v rdečih črkah: «Grüss Gott in der Heimat» (Pozdravljeni v domovini). Dolgi drevoredi in trate so bile polne ljudstva. Bili so to tvorniški delavci, a daleč v ozadju so stali kmetje v skupinah, praznično oblečeni. Ko se je kočija ustavila pri vhodu, je skupina otrok pod učiteljevim vodstvom zapela pesem dobrodošlico, na vhodnih stopnicah pa je stal v krogu Milerjeve družine sam Liberman s sladkorno torto v rokah.

Še celo grofu se je zdelo, da je sprejem preveč izzivalen, Milico pa je davilo od jeze.

— Oprosti, prosim, in ne užali se na mestu, če poučim tega podleža, katerega nesramnost ne pozna mej, — je zašepetala s tresočim se glasom in ne da bi počakala odgovora, je stopila z voza.

Naglo je stekla po stopnicah ter postala pred Libermanom; kakor da ne vidi proženega ji šopka, ga je premerila od nog do glave z nevoljnim pogledom.

— Ali ste vi pripravili ta nesramni sprejem? — ga je vprašala strogo po rusko.

Tolsti, bleščeči se oskrbnikov obraz je zadobival rdeče pege.

— Seveda, grofica. Mislil sem... — je zamrmral nemški.

— Kako ste si drznili postaviti nemške napise in me sprejeti v tuji govorici, — ga je Milica Vnovič zavrnila v ruščini. — Mislim, da sem v Rusiji, in hočem slišati svoj jezik. Skoraj dvajset let se tu redite, pa se niste naučili še toliko ruščine, da bi napisali «Dobrodošli»! Zakaj ni tu očeta Nikandra, da bi odpel zahvalno molitev, ne delavcev s kruhom in soljo? Ali morda ni kruha na mojem posestvu za Ruse? Takoj poberite proč te nadpise, in da se mi nikdar več kaj takšnega ne pripeti! Tu nismo v nikaki nemški provinci.